

5HD414 Hospodářský vývoj Dálného východu po roce 1945

Přehled hospodářského vývoje Japonska v letech 1945-1989

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Výchozí situace po druhé světové válce

- obrovské hospodářské škody
- nedostatek základních potravin a surovin
- vysoká inflace
- návrat tisíců Japonců
- zřízení okupační správy

Výchozí situace po druhé světové válce

- zaostalá politicko-ekonomická struktura
- reformní proces iniciovaný Američany
- demilitarizace japonské společnosti
- generační výměna

První poválečná léta

- nová ústava (omezení role císaře, obě komory parlamentu volené)
- pozemková reforma (omezení nájemního systému)
- antimonopolní zákony – rozdělení zaibacu
- reforma školství a soudnictví

Vývoj do roku 1973

- základní hospodářská obnova cca do roku 1955
- období 1955-1974 – léta výrazné hospodářské konjunktury
- 50. a 60. léta – průměrný roční růst průmyslové výroby 16 %

Vývoj do roku 1973

- exportní expanze
- V období 1955-1975 vzrostla hodnota japonského ročního exportu více než dvacetinásobně.
- Podíl Japonska na světovém vývozu se zvětšil z přibližně 1,5 % v roce 1950 na více než 6 % v roce 1970.
- rostoucí závislost na výsledcích exportu

Vývoj po roce 1973

- Japonsko a ropné šoky
- Japonsko reaguje v podstatě úspěšnou strategií, která upřednostňuje rozvoj perspektivních často energeticky a surovinově méně náročných odvětví.
- strukturální změny (rozvoj komunikační techniky, elektroniky atd.)
- zpomalení hospodářského růstu

80. léta

- nová konjunkturální etapa, roste podíl lehkého průmyslu
- částečné omezení proexportní orientace, rostoucí význam domácího trhu
- rostoucí role státu při podpoře vědecko-technického pokroku a nových technologií
- rostoucí vývoz kapitálu

Důvody japonského poválečného hospodářského zázraku

- několik důvodů (obtížně změřitelné)
- zakázky pro japonské podniky v době korejské války a války ve Vietnamu.
- vysoká míra úspor a investic, specifika asijské/japonské mentality
- mírný růst mezd ale také například nízké výdaje na výzkum v poválečných letech (patentová politika)

Důvody japonského poválečného hospodářského zázraku

- dostupnější úvěry pro podnikatele
- otázka kartelový uskupení (dohod)
- fenomén keirecu (keiretsu)
- vysoké pracovní nasazení,
pevnější vazba k zaměstnavateli

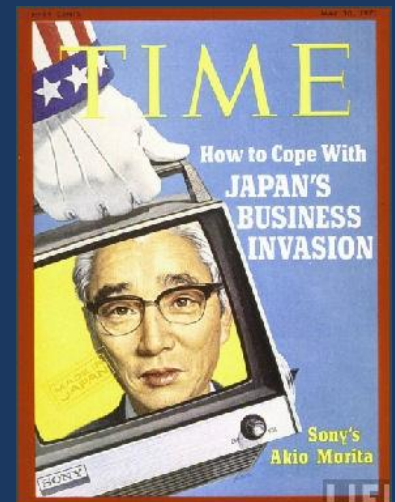
Role státu v japonské ekonomice

- efektivní státní aparát, relativně nízké vládní výdaje, nízké vojenské výdaje
- první poválečná desetiletí – nízké daně
- omezený význam státního výrobního sektoru
- státní podpora perspektivních odvětví
- měkké plánování, jednoroční výhledy, střednědobé plány

Průmysl po druhé světové válce

- 50. léta – největší podíl textilní a potravinářský průmysl
- 60. léta – rychlý rozvoj strojírenského, elektrotechnického a chemického průmyslu
- 70. léta – posun k vyspělým odvětvím, která nejsou příliš energeticky a materiálově náročná
- Japonsko se stalo například největším světovým výrobcem aut. Rychle expandovaly také výroba a export elektroniky

Zemědělství po druhé světové válce

- klesající význam v ekonomice
- pokles podílu na celkové zaměstnanosti x nárůst produkce
- ochrana domácích agrárních producentů, podpora vlády
- Japonsko prakticky potravinově soběstačné
- efektivní agrární model

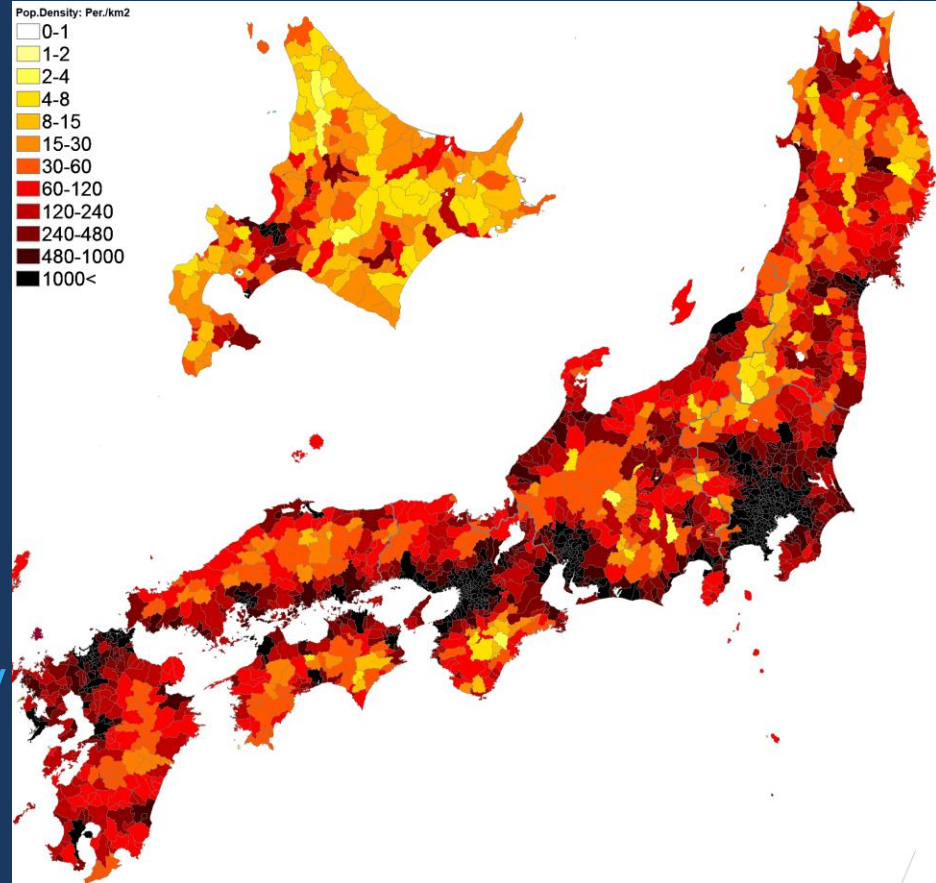

Zahraniční obchod po druhé světové válce

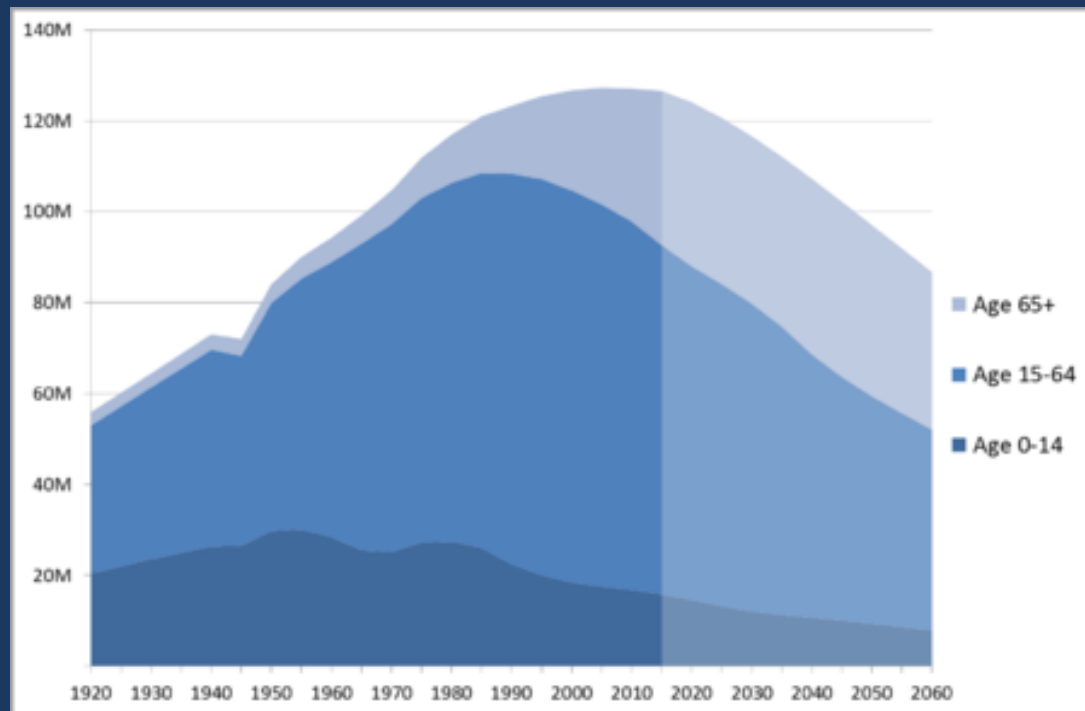
- 60. léta – nárůst role exportu,
- přijetí proexportně determinované strategie, přebytky obchodní bilance
- 80. léta – nová konjunkturální fáze, vysoké přebytky předmětem sporů s ostatními státy (USA)
- export - jasná převaha průmyslových výrobků
- hlavním cílovým trhem jsou USA, postupně narůstal význam obchodu se státy jihovýchodní a východní Asie

Faktory brzdící ekonomický rozvoj

- závislost na dovozech surovin a paliv
- vysoká hustota obyvatelstva, nedostatek (volné) půdy
- postupně, rychleji rostoucí mzdy

Faktory brzdící ekonomický rozvoj

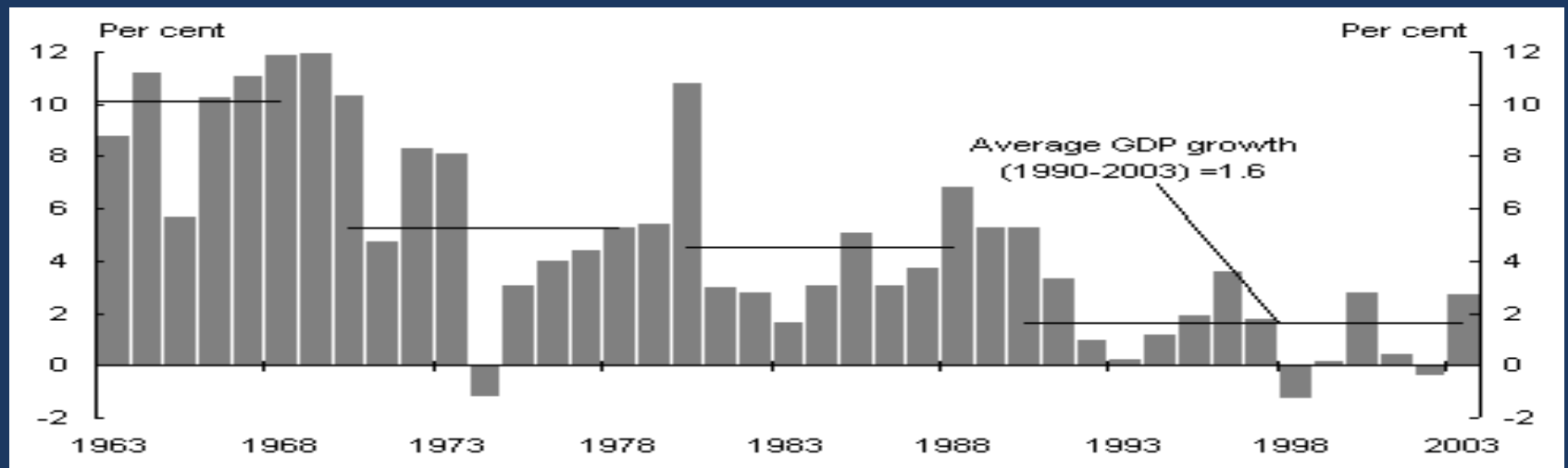

- pokles atraktivity pro zahraniční investory
- „zastínění expandující Čínou“
- specifický demografický vývoj
- rostoucí zadlužení, situace v bankovním sektoru

Politické faktory

- dlouhodobá politická stabilita jako příznivý ekonomický faktor (Liberálně demokratická strana)
- politicko-ekonomické dopady druhé světové války
- nízké vojenské výdaje jako příznivý ekonomický faktor
- ekonomické x politicko-mocenské postavení Japonska po druhé světové válce

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

